

Nr 29.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till Förenta Nationerna m. m.; given Stockholms slott den 24 januari 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen ministern för utrikes ärendena hemställt.

GUSTAF.

Östen Undén.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 januari 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Ministern för utrikes ärendena anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet.

Vid den till New York förlagda andra delen av Förenta Nationernas generalförsamlings första möte i oktober—december 1946 antog generalförsamlingen såväl en definitiv budget för år 1946 som budget för år 1947. Den förra slutar på ett belopp av 19 390 000 dollars och den senare på 27 740 000

dollars. Fördelningen av dessa summor på huvudgrupper av utgifter framgår av följande uppställning

<i>Del I.</i>	1946 \$	1947 \$
Resekostnader för delegater till generalförsamlingen och kommittésammanträden	885 800	1 090 500
Löner till personalen	6 492 979	13 999 223
Bidrag till den provisoriska pensionsfonden och andra välfärdsanordningar	—	2 301 179
Omkostnader, inventarier m. m.	4 238 610	5 966 500
Upprättandet av sekretariatet, flyttningskostnader etc.	6 143 121	3 074 000
Oförutsedda utgifter	250 000	—
Kostnader för den förberedande kommissionen etc. ..	902 282	—
Rådgivande social verksamhet	—	670 186
Summa del I	18 912 792	27 101 588
 <i>Del II.</i>		
Internationella domstolen	320 097	387 894
Internationella domstolens kansli	157 111	250 518
Summa del II	477 208	638 412
Summa summarum	19 390 000	27 740 000

Den definitiva budgeten för år 1946 ersätter den provisoriska budget för året, som antogs under den i London i januari—februari 1946 avhållna första delen av generalförsamlingens första möte. Den provisoriska budgeten har temporärt finansierats från den rörelsefond på 25 miljoner dollars, som samtidigt bildades genom bidrag från medlemsstaterna enligt en provisorisk fördelningskala.

Rörelsefonden kommer att erfordras även fortsättningsvis, dels enär medlemsstaternas bidrag till löpande års utgifter i de flesta fall icke komma att inflyta förrän en del av året förflutit, dels för mötande av oförutsedda utgifter. Under andra delen av generalförsamlingens första möte beslöts att för år 1947 begränsa rörelsefonden till ett belopp av 20 miljoner dollars. Till detta skola samtliga medlemstater bidra, men organisationens ursprungliga medlemmar, vilka redan år 1946 bidragit till fonden, få på sina bidrag till såväl fond som budget avräkna vad de då erlagt. Under år 1946 nytillträdande medlemmar, såsom Sverige, ha att kontant inbetala sina bidrag.

Storleken av medlemsstaternas bidrag till organisationens budget och rörelsefond fastställes av generalförsamlingen genom beslut med $\frac{2}{3}$ majoritet efter förslag av en särskild bidragskommitté bestående av tio medlemmar valda för en tid av tre år. Till grund för bidragskommitténs förslag om fördelning av medlemsstaternas bidrag har lagts kommitténs bedömning av ländernas relativa betalningsförmåga. Denna har uppskattats efter staternas respektive nationalinkomster åren 1938—1940, vilka emellertid av kommittén »vägts» med hänsyn till skillnad i nationalinkomst per capita mellan olika länder, så att en låg nationalinkomst per capita medfört en sänkning

och en hög per capita-inkomst medfört en ökning av vederbörande lands uppskattade betalningsförmåga. Vidare har kommittén tagit hänsyn *dels* till å ena sidan försämringen av de ekonomiska förhållandena i vissa länder på grund av det andra världskriget och å den andra den sedan år 1940 ökade produktionskapaciteten i vissa icke krigshärjade länder, *dels* till ländernas olika förmåga att anskaffa främmande valuta.

Med tillämpande av dessa grunder fastställdes Sveriges bidragsskyldighet i vad avser 1947 års budget och rörelsefonden till 2,35 % av de totala beloppen.

Sveriges bidrag kommer därmed att bli det åttonde i storlek, närmast efter Canadas (3,20 %) och följt av Australiens (1,97 %), Argentinas (1,85 %) och Brasiliens (likaledes 1,85 %). Beträffande övriga medlemsstaters bidrag må här blott nämnas, att de låga tal, som fastställts för exempelvis Norge (0,50 %), Danmark (0,79 %), Belgien (1,35 %) och Nederländerna (1,40 %) uppenbarligen i hög grad betingats av hänsyn till krigets och ockupationens återverkningar på den ekonomiska utvecklingen i dessa länder.

Vad angår Sveriges bidrag till budgeten för år 1946, det år under vilket Sverige vunnit inträde i Förenta Nationerna, har tillämpats en i samband med fastställandet av medlemsstaternas bidrag beslutad regel, att nytillträdande medlem skall bidraga till inträdesårets budget med minst en tredjedel av helt årsbidrag beräknat efter vederbörande lands bidragsprocent för följande år, således för Sveriges del 2,35 %.

Det må anmärkas, att den svenska delegationen till generalförsamlingens möte i New York vid utskottsbehandlingen av denna fråga utan att ställa något yrkande anmälde tvivelsmål, huruvida nyssnämnda regel komme att leda till rimliga och rättvisa resultat. Från bidragskommitténs sida hänvisades till att nya medlemmar merendels kunde beräknas komma att delta i större delen av generalförsamlingens ordinarie möte under inträdesåret och att därför organisationens kostnader för desamma icke vore proportionella med tiden utan högre än vad ett proportionellt beräkningssätt skulle leda till.

Medlemsstaternas bidrag till de bägge årsbudgeterna behöva emellertid icke fullt uppgå till de nämnda beloppen av 19 390 000 dollars för år 1946 och 27 740 000 för år 1947. Dels beräknar generalsekreteraren genom inkomster av bl. a. räntor och vissa försäljningar såsom av publikationer etc. en uppskattad inkomst för de bägge åren av respektive 160 000 och 133 621,64 dollars. Dels tillkommer i vad avser 1947 års budget, att de under år 1946 nytillträdande medlemmarna Afganistans, Islands och Sveriges bidrag för år 1946, vilka icke erfordras för täckande av sistnämnda års budget, kunna föras som en extra inkomst på 1947 års budget. (Även Siam har under det gångna året vunnit inträde i organisationen men så sent att dess bidrag ännu icke fastställts.) Dessa bidrag uppgå tillsammans till 156 378,36 dollars, vilket innebär, att sammanlagda inkomstsumman för år 1947 beräknas uppgå till 290 000 dollars. Det belopp som återstår att fördela på medlemmarna uppgår således för år 1946 till ett beräknat belopp av 19 230 000 dollars och för år 1947 till ett beräknat belopp av 27 450 000 dollars.

Bidragen till Förenta Nationernas budget för år 1946 samt till organisationens rörelsefond skola inbetalas snarast möjligt. Med anledning härav torde medel för gäldande av dessa bidrag få äskas under tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Medelsbehovet för täckande av Sveriges bidrag till 1947 års budget, vilket skall gäldas under loppet av innevarande år, har i avvaktan på de närmare uppgifter, vilka numera ingått och jag här redovisat, förberedelsevis anmälts i 1947 års statsverksproposition under tredje huvudtiteln med ett belopp av 2 350 000 kronor, men kan nu preciseras.

Enligt anförda beräkningsgrunder skall Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1946 utgå med $\frac{1}{3}$ av 2,35 % av 19 230 000 dollars eller 150 628,59 dollars.

Sveriges bidrag till rörelsefonden skall utgå med 2,35 % av 20 000 000 dollars eller 470 000 dollars. Bidraget till rörelsefonden är att betrakta som en deposition. Medlemsstaternas bidrag krediteras dem i Förenta Nationernas böcker och tillhöra dem som en bunden och icke räntebärande tillgång. Medel för bestridande av Sveriges bidrag till fonden synas därför böra begäras som investeringsanslag.

Slutligen skall Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1947 utgå med 2,35 % av 27 450 000 dollars eller 645 075 dollars.

För täckande av dessa tre bidrag torde med gällande växelkurs böra beräknas respektive 545 000 kronor, 1 695 000 kronor och 2 325 000 kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Förenta Nationerna å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 under tredje huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av kronor 545 000;

dels till Förenta Nationernas rörelsefond å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 under fonden för förslag till statsverket anvisa ett investeringsanslag av kronor 1 695 000;

dels ock till Förenta Nationerna å riksstaten för budgetåret 1947/48 under tredje huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av kronor 2 325 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Harald Edelstam.